

NEDELJA

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave
Autor: Dušan Daković

"Is it just my imagination or is there a global oil war underway pitting the United States and Saudi Arabia on one side against Russia and Iran on the other"

Thomas L. Friedman October 17, 2014*

**Three-time Pulitzer Prize winner for [The New York Times](#)*

GEOPOLITIKA NAFTE

NEDELJA

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave
Autor: Dušan Daković

SADRŽAJ:

NAFTA:

- Pojeftinjenje nafte podiglo troškove zaduženja Rusije.....OVDE
- Pojeftinjenje nafte uštedeće EU ove godine 25 milijardi dolara – Reuters.....OVDE
- Kuvajt: Nema mesta smanjenju proizvodnje nafte.....OVDE
- Predstavnik Gasprom-Venecuela: Barel za par meseci pada na blizu 70\$.....OVDE
- Promena na kormilu Statoila – Helge lund podneo ostavku.....OVDE
- Čelnik OMV-a Gerhard Roiss podneo ostavku.....OVDE
- IEA osetno smanjila procenu rasta potrošnje nafte u ovoj i 2015. godini.....OVDE
- Više ruske nafte u Kinu, a manje u Evropu u devet meseci 2014.OVDE
- Rast izvoza ruskih derivata nafte u Evropu.....OVDE
- Rosnjeft proširuje saradnju sa kineskim CNPC.....OVDE
- Kazahstan će preusmeriti naftu u Kinu, ako se zaoštre sankcije Rusiji.....OVDE
- Lundin Petroleum pronašao veliko ležište nafte u norveškom Arktiku.....OVDE
- Rafinerijske marže u Evropi na dvogodišnjem maksimumu – Total.....OVDE

GAS:

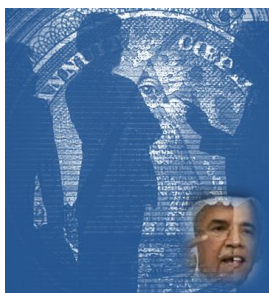
- Statoil izašao iz projekta Šah Deniz.....OVDE
- Gas iz škrljaca nije rešenje za Evropu - Platts.....OVDE
- Gasprom povećao dobit, razmatra zaduženje u juanima.....OVDE

REGION:

- MOL spreman da kupi DEA umesto ruskog milijardera Fridmana.....OVDE
- EU: Packe Hrvatskoj zbog nerealizacije projekta LNG Krk.....OVDE
- Kompanija PPD gradi u Pločama prvi LPG terminal u regionu.....OVDE

NAFTA

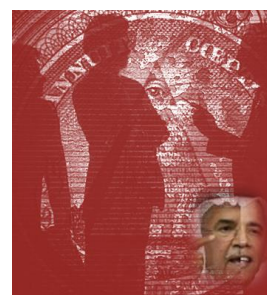
Pojeftinjenje nafte podiglo troškove zaduženja Rusije

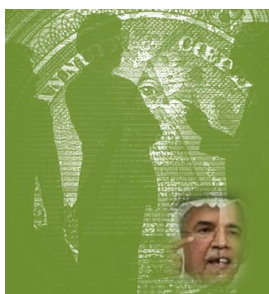
MOSKVA - Rusija je, zbog neplanirano visokog pada cena nafte, otkazala emisiju obveznica denominovanih u rubljama, zakazanu za četvrtak. Platts prenosi da je pojeftinjenje nafte podiglo nivo troškova zaduživanja Rusije na petogodišnji maksimum (9,93% na rubaljske obveznice na rok od 10 godina). Ministarstvo finansija u saopštenju od 15. oktobra objašnjava odluku „nepovoljnim uslovima na tržištu“. Pad cena nafte na najniži nivo u poslednje četiri godine potisnuo je vrednost rublje u odnosu na dolar, primoravajući rusku centralnu banku da brani domaću valutu sa više od 6 milijardi dolara, piše **Bloomberg**.

Pojeftinjenje nafte uštedeće EU ove godine 25 milijardi dolara – Reuters

LONDON - Evropska unija bi mogla da uštedi do 80 milijardi dolara na uvozu energije ako cene nafte ostanu na niskom nivou, piše **Reuters**. Barel je trenutno na nivou ispod 85 dolara, što nije zabeleženo od juna 2010. godine. Uvoz energije – nafte, prirodnog gasa i uglja koštao je Evropsku uniju prošle godine oko 500 milijardi dolara, od čega je tri četvrtine otpadalo na sirovu naftu, piše agencija. Ove godine bi da cifra mogla da bude umanjena za bezmalo 25 milijardi dolara, a ako cene nafte iduće godine ostanu u proseku ispod 90 dolara, ukupan račun za uvozne energente bi mogao da padne na 425 milijardi dolara.

Kuvajt: Nema mesta smanjenju proizvodnje nafte

KUVAJT - Ministar nafte Kuvajta rekao je da „nema prostora“ za uvećanje cena nafte putem smanjenja proizvodnje ove sirovine. Ali al Omair je rekao agenciji **Kuna** da će cene nafte nastaviti da padaju, da bi na gore krenule tek sa dolazećom zimom. „Ne verujem da ima prostora da zemlje OPEC smanje proizvodnju, tim pre što još nisu ni iskoristile dozvoljenu kvotu crpljenja 30 miliona barela na dan“, rekao je on. Prema kuvajtskom ministru cene bi se mogle stabilizovati na oko 76-77 dolara za barel, „obzirom da je to cena proizvodnje u SAD i Rusiji“. Dodao je da bi naftno tržište moglo da se oporavi na zimu, kada poraste potražnja za naftom. **SeekingAlpha** citira eksperta za naftu Oliviera Jakoba da Saudijska Arabija učestalo ponavlja da nije spreman na svoju ruku da smanji proizvodnju, i dodaje da je razlog tome što Rijad ne želi da izgubi deo tržišta u Aziji.

Predstavnik Gasprom-Venecuela: Barel za par meseci pada na blizu 70\$

MARGARITA, Venecuela – „Pitanje je meseci kada bi cena mogla iznositi 70 do 75 dolara“, rekao je za Reuters čelnik Gaspromovog predstavništva u Venecueli Gustavo Delgado na marginama jednog skupa na ostrvu Margerita.

PRAVO IME NA PRAVOM MESTU

Tamo gde hiljade Beogradana svakodnevno prolaze na putu ka poslu ili kući.
Tamo gde stotine dostavnih vozila prolaze kako bi spojili kupce i prodavce.
Tamo gde mnoge porodice žure u šetnju kraj reke.
Tamo gde najznačajnija saobraćajnica spaja Istok i Zapad grada.
Tamo gde je srce Novog Beograda, na auto putu, između Sava Centra i Arene!

**Tamo vas čeka nova NIS Petrol benzinska stanica Sava.
Dobro došli!**

 **NIS
PETROL**
TAMO GDE I TI

IEA osetno smanjila procenu rasta potrošnje nafte u ovoj i 2015. godini

PARIZ – Međunarodna agencija za energiju (IEA) oštro je smanjila prognozu potrošnje nafte, procenjujući da će rast u ovoj godini iznositi 700.000 barela na dan, umesto ranije predviđenih

900.000 bd. Za 2015. Agencija očekuje da potrošnja nafte u svetu poraste za 1,1 mbd, na ukupno 93,5 mbd, što je za nekih 300.000 bd manje od ranije procene. „Poslednji pad cena izgleda da je izazvan kako od strane potrošnje, tako i ponude. Verovatno će biti potreban dodatni pad cena nafte kako bi podstakao uvećanje ponude, ili da detonator bude rast potrošnje“, navodi u izveštaju IEA. **Bloomberg**

Promena na kormilu Statoila – Helge lund podneo ostavku

OSLO – Čelnik Statoila Helge Lund podneo je ostavku na to mesto, objavila je u sredu norveška državna naftno-gasna kompanija. U **saopštenju** se navodi da se Lund „opredelio da napusti Statoil i preuzme rukovođenje jednom drugom međunarodnom naftnom i gasnom kompanijom“. Ne precizira se o kojoj firmi je reč. Lund je od sredine 2004. bio na položaju predsednika i izvršnog direktora Statoila. Odbor direktora je za privremenog izvršnog direktora kompanije imenovao Eldara Saetrea, člana izvršnog korporativnog komiteta Statoila od 2003. U saopštenju se ističe da je Saetre imao ključnu ulogu u realizaciji posla spajanja Statoila sa naftno-gasnom kompanijom Norsk Hydro i da je zaslužan za unapređenje prodaje prirodnog gasa na evropskom tržištu. Kompanija navodi da će Saetre imati godišnja fikana primanja u iznosu 5,7 miliona kruna (oko 685.000 evra).

Čelnik OMV-a Gerhard Roiss podneo ostavku

BEČ – Izvršni direktor austrijskog OMV-a Gerhard Roiss podneo je ostavku koja stupa na snagu sa 30. junom 2015.godine, saopšteno je iz kompanije. Odlazak Roissa pratiće reorganizacija downstream poslova naftno-gasne kompanije. OMV je već počeo da traži naslednika za prvog čoveka kompanije. OMV je takođe odlučio da integriše svoje poslove sa prirodnim gasom i proizvodnjom električne energije u svoj sektor prerade i marketinga. **Platts**

Kartica koja štedi za Vas

LUKOIL korporativna TAXI kartica

Prilika za sve taksiste
koji žele da optimizuju
i kontrolišu troškove
svog poslovanja

PRIVREDNA
KOMORA
BEOGRADA

LUKOIL

Uvek u pokretu

Rast izvoza ruski derivata u Evropu

MOSKVA - Pad izvoza ruske sirove nafte u Evropu prati njena sve veća prerada u domaćim rafinerijama, koja je dostigla rekordne post-sovjetske visine od skoro šest miliona tona u avgustu, uz ulaganje 55 milijardi dolara u program podernizacije ruskih rafinerija, piše **Reuters**. Analitičari koje citira Reuters ukazuju da je za ruske kompanije mnogo profitabilnije da izvoze derivate, nego sirovu naftu, što im omogućava i činjenica da su proizvodi iz ruskih rafinerija već dostigli evro standarde. Izvoz naftnih proizvoda je osetno profitabilniji i zbog carinskih opterećenja navodi Reuters. Uz postojeću carinu od 367 dolara po toni ruske sirove nafte, izvozni nameti za prosčnu korpu mazut, dizela i benzina bi iznosili svega 252 dolara po toni.

Više ruske nafte u Kinu, a manje u Evropu u devet meseci 2014.

MOSKVA – Ministarstvo energije Rusije saopštilo je da je izvoz ruske sirove nafte u Kinu skočio u prvih devet meseci ove godine za skoro 45%, na 16,8 miliona tona (450.000 barela na dan), dok su isporuke evropskim kupcima iz baltičke luke Primorsk istovremeno pale bezmalo 20 odsto, na 33 miliona tona. S druge strane u porastu je izvoz naftnih derivata u Evropu, a planovi ruskog državnog transportera Transnjefta da iskoristi naftovode u produktovode za transport dizela pokazuju da će taj trend verovatno biti nastavljen, javlja u četvrtak **Reuters**.

Rosnjeft proširuje saradnju sa kineskim CNPC

MOSKVA – Ruski Rosnjeft i Kineska nacionalna naftna korporacija (CNPC) potpisali su u utorak sporazum o proširenju svoje strateške saradnje. Dogovor, potpisan u prisustvu ruskog premijera Dmitrija Medvedeva, predviđa razradu novih potencijalnih oblasti saradnje, posebno u apstrim projektima u Rusiji i preradi nafte u Kini, kao i proizvodnji utečjenog prirodnog gasa u Rusiji za potrebe istočnog suseda. Očekuje se da dva partnera u martu iduće godine donesu odluku o investiranju u dogradnju rafinerije Tijandjin. **Platts**

Kazahstan će preusmeriti naftu u Kinu, ako se zaoštre sankcije Rusiji

ASTANA - Kazahstan razmatra mogućnost izvoza nafte u Kinu ako zemlje Zapada zaoštre sankcije prema Rusiji, prenosi u utorak agencija **RIA Novosti**, citirajući ministarstvo nacionalne privrede u Astani. Postojeća situacija govori da anti-ruske sankcije neće pogoditi snabdevanje Evrope ruskom naftom i gasom, uključujući i izvoz kazahstanske nafte koji preko Rusije ide u Evropu, navodi ministarstvo. Ipak, ministarstvo je spremno i za alternative, u slučaju zaoštavanja sankcija, gde bi izvoz namenjen Evropi bio preusmeren u Kinu.

Lundin Petroleum pronašao veliko ležište nafte u norveškom Arktiku

OSLO – Kompanija Lundin Petroleum otkrila je veliko ležište nafte i gasa u norveškom Arktiku, što je u utorak podiglo vrednost švedskog naftaša za sedam odsto i podgrejalo nade da u istom području postoje druga neotkrivena polja, javlja **Reuters**. Lundin je u istražnom području Alta otkrio depozit sa rezervama procenjenim između 125 i 400 miliona barela ekvivalenta nafte, od čega 85 do 310 miliona u sirovoj nafti. Ležište je u blizini ogromnog Statoilovog polja Snoehvit i ranije otkrivenog Lundinovog ležišta Gohta, saopštila je kompanija.

Rafinerijske marže u Evropi na dvogodišnjem maksimumu – Total

PARIZ - Najveći evropski prerađivač nafte, Total, saopštio je da su naftne rafinerijske marže u regionu dostigle u 3. kvartalu 2014. (Q314) najviši nivo u bezmalo dve godine, oporavljajući se drugo tromesečje za redom sa najnižeg nivoa u četiri godine gde su bile početkom ove godine. Totalom Indikator evropskih rafinerijskih marži (ERMI – tabela dole) dostigao je 29,9 dolara u Q314, sa 10,9\$ u Q214, objavila je francuska kompanija u sredu. To je najviši nivo zarada od 4.

	€/ \$	European refining margins ERMI* (\$/t)**	Brent (\$/b)	Average liquids price*** (\$/b)	Average gas price*** (\$/MBtu)
Third Quarter	1.33	29.9	101.9	94.0	6.40
Second Quarter	1.37	10.9	109.7	103.0	6.52
First Quarter	1.37	6.6	108.2	102.1	7.06

kvartala 2012, pokazuju podaci Totala. Evropske rafinerije bačene su bukvalno na kolena sa padom prodaje goriva izazvanog recesijom koja je u proetklih nekoliko godina zahvatila privrede kontinenta. **Reuters** navodi da je oporavku doprineo i pad uvoza američkog dizela u Evropu zbog sezone remonta rafinerija u regionu Meksičkog zaliva.

**СВЕТ ОКО НАС ПОКРЕЋЕ ЕНЕРГИЈА,
НАЈБОЉА ЈЕ ОНА КОЈА ГА ЧУВА.**

ЈП "СРБИЈАГАС", Нови Сад
Народног фронта 12, Нови Сад, Србија, 21000
ТЕЛ + 381 21 481 1549 / +381 21 481 2703 / ФАКС +381 21 481 1305
www.srbijagas.com

Statoil izašao iz projekta Šah Deniz

OSLO – Norveški Statoil saopštio je u ponedjeljak da je prodao svoj udeo od 15,5% u proizvodnom gasnom projektu Šah Deniz u Azerbejdžanu malezijskoj naftnoj kompaniji Petronas za ukupno 2,25 milijardi dolara. Posao uključuje udeo od po 15,5% u Šah Deniz projektu, u kompaniji South Caucasus Pipeline Company (SCPC) i u SCPC holding kompaniji, kao i 12,4% u

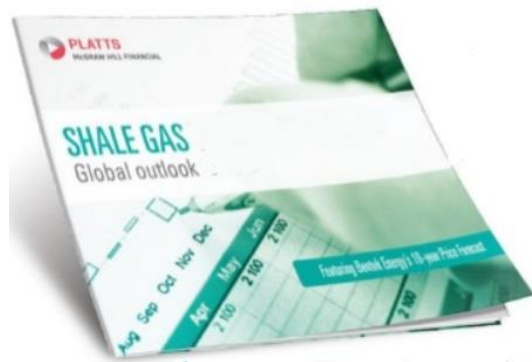

azerbejdžanskoj gasnoj snabdevačkoj kompaniji AGSC, objavio je Statoil na svom **portalu**. U saopštenju se dodaje da kompanija ostaje posvećena svojim poslovima u Azerbejdžanu. Statoil poseduje udeo od 20% u projektu Transjadranskog gasovoda TAP, kojim bi gas iz Šah Deniza trebalo da se izvozi u Evropu.

Gas iz škriljaca nije rešenje za Evropu - Platts

VARŠAVA – Neće biti revolucije škriljnog gasa u Evropi, naslov je analize kojom **Platts** procenjuje izgleda da Evropa eksploatacijom ovog nekonvencionalnog izvora smanji zavisnost od ruskog gasa. Agencija skenira projekcije eksploatacije gasa iz škriljaca na primeru Poljske, čije su

Platts New Report & Analysis

rezerve procenjene na 148 biliona kubnih stopa (4,2 biliona kubnih metara), ali su ipak od daljih istraživanja ležišta škriljaca u toj zemlji odustali Exxon Mobil (2012.), a iza njega Talisma, Marathon Oil i Eni, ostavljajući na terenu jedino Chevron. Desetine bušotina urađene su od 2010., gotovo sve sa jalovim rezultatima, dok je najproduktivniji pronađeni izvor dao proizvodnju gasa koja je tek 30% pokrila nivo do granice komercijalne isplativosti.

Trenutno je broj aktivnih dozvola za eksploataciju gasnih škriljaca u Poljskoj 43% ispod vrha s početka 2013. Dodatni muku kompanijama zadala je želja poljskih vlasti da što pre uberu zaradu na škriljnoj revoluciji, pa su od 2013. Uvedene brojne takse koje idu od 40 do 80 odsto oporezivanja profita. Najzad, veliki problem u Evropi u odnosu na američke prilike čini gustina naseljenosti područja sa ležištima škriljaca. Lokalne vlasti su neprijateljski nastrojene, jer nemaju prava na vlasništvo nad mineralnim sirovinama ispod područja koje zahvataju, za razliku od prilika u SAD. Platts konstatuje, međutim, da posledice ukrajinske krize po snabdevanje Evrope ruskim gasom trenutno predstavljaju možda jedini oslonac zagovornicima politike odobravanja primene kontroverzne tehnologije drobljenja gasnih škriljaca na području Evrope.

Gasprom povećao dobit, razmatra zaduženje u juanima

MOSKVA – Ruski Gasprom objavio je rast neto dobiti u drugom tromesečju od 13 odsto zahvaljujući povoljnom uticaju valutnih kurseva i ujedno najavio da razmatra mogućnost izdanja obveznica u juanima. Vodeći svetski proizvođač prirodnog gasa zabeležio je u drugom kvartalu neto dobit od 227,6 milijardi rubalja (5,6 milijardi dolara), prenosi *Reuters*. Ukupni prihodi su mu odskočili 18,9 odsto, na 1.320 mlrd RUB. U prvoj polovini godine neto prodaja gasa u inostranstvu, kao i na domaćem tržištu povećana je sedam odsto. U odvojenom saopštenju, Gasprom je u utorak objavio da sa Industrijskom i komercijalnom bankom Kine (ICBS) razgovara o izdanju obveznica u juanima, što su na sastanku razmotrili čelnici dve stranbe Aleksej Miler i a Diang Dianking.

SUSEDI I REGION

MOL spreman da kupi DEA umesto ruskog milijardera Fridmana

FRANKFURT – Mađarska grupa MOL saopštila je da bi bila zainteresovana za ponovni razgovor o kupovini naftno-gasne podfirme nemačkog energetskeg kolosa RWE, kompanije DEA, ako propadne planirani posao da nju kupi ruski milijarder Mihail Fridman (foto). „Dobro je poznato da smo oduvek gledali na DEA kao na veoma atraktivan posao i da smo uvek otvoreni i spremni ako neko sa te strane želi da ispita opcije“, rekao je u četvrtak za *Reuters* portparol MOL-a. RWE je u martu postigao dogovor da za 5,1 milijardu evra prodao firmu DEA grupi investitora predvođenih Fridmanom, ali je *Financial*

Times javio u četvrtak da bi britanija mogla blokirati ovaj posao. MOL je tom prilikom u partnerstvu sa nemačkim Wintershall-om takođe bio podneo ponudu za kupovinu DEA.

Evropska komisija: Packed Hrvatskoj zbog nerealizacije projekta LNG Krk

BRISSEL - Hrvatska vlada treba da ohrabruje ulagače zainteresovane za LNG terminal na Krku, ali im umesto toga šalje kontradiktorne signale – zaključila je Evropska komisija u svom Izveštaju o integraciji tržišta energije u EU-u, objavljenom u ponedjeljak. U Izveštaju se ne navodi o kakvim se "kontradiktornim" signalima radi, ali se ističe da je projekat hrvatskog LNG-a jedan od prioriteta za EU. "LNG na Krku je najbrži način da se osigura sigurnost snabdevanja prirodnim gasom u čitavoj regiji", naglašava se u dokumentu. Prema ranijim izjavama ministra privrede Hrvatske Ivana Vrdoljaka, LNG Krk projekat vredan milijardu evra, trebalo bi da bude izgrađen najkasnije do 2020. godine, pri čemu bi deo sredstava, oko 320 miliona evra, stiglo iz EU fondova. Osim prespore realizacije LNG-a, Evropska komisija u svom izveštaju proziva Hrvatsku i zbog "još uvek vrlo ograničene konkurencije na tržištu energije".

Kompanija PPD gradi u Pločama prvi LPG terminal u regionu

ZAGREB - Prvo plinarsko društvo (PPD) i Luka Ploče potpisali su u četvrtak 25 miliona evra vredan ugovor o gradnji terminalskih skladišta za tečni naftni gas (LPG), ujedno prvi takve vrste u regionu koji će biti dostupan morskim putem, prenosi Poslovni dnevnik. Ovim projektom Luka Ploče postaće glavni centar tečnih tereta za ceo Jadran, pošto ni na italijanskoj, niti na hrvatskoj strani mora za sada ne postoji skladište LPG-a, dodaje poslovnik. Osim snabdevanja regionalnog tržišta LPG-jem i drugim tečnim teretima, PPD će nuditi kapacitete terminala u Luci Ploče i kompanijama koje preko odatle mogu da posluju na svetskim tržištima. Poslovni dnevnik piše da će se PPD verovatno oslanjati na inostrani LPG svojih dosadašnjih partnera Gasproma i nemačkog E.ON-a.

У НАЈБОЉЕМ ИНТЕРЕСУ СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ

Привредна комора Србије је независна, савремена и одговорна небуџетска институција, национална асоцијација свих српских привредника која своју традицију, искуство, знање и стручност ставља у службу најбољег интереса својих чланица и српске привреде.

Били смо и остаћемо одговоран партнер и подршка вашем пословању кроз услуге пословног информисања и саветовања, издавања докумената и сертификата, унапређења економске сарадње са иностранством, независног суђења и арбитраже, едукације, као и заступања, заштите и промоције интереса наше привреде у земљи и свету.

www.pks.rs

**ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ**

